

RAPORTTI TYÖRYHMÄN TOIMINNASTA Iv. 2008-2009

1. Työryhmän nimi:

Yrittäjyyskasvatuksen työryhmä

2. Koordinaattori: Pentti Mankinen

Jäsenet: Anne Tiikkala, Anu Waltari, Jaana Seikkula-Leino, Kaisu Kyröläinen, Eero Hiltunen, Juhani Rahela, Tarja Tähtänen, Jukka Jokinen, Anita Haataja, Eevaleena Melkas, Jyrki Loima, Pentti Mankinen, Hellevi Kupila, Katrimaija Lehtinen-Itälä, Anu Törmi, Pasi Hieta ja Juha-Matti Turpeinen.

3. Toiminnalle asetetut tavoitteet:	4. Keskeisimmät tehdyt toimenpiteet:
yrittäjyyskasvatuksen juurruttaminen ja vakiinnuttaminen harjoittelukouluissa ja opettajankoulutuksessa	Yleistavoite johon jokainen tiimin jäsen pyrkii omassa työyhteisössään. Jaana Seikkula-Leino nimitettiin yrittäjyyskasvatuksen professoriksi Lappeenrannan teknilliseen yliopistoon. Suomen ensimmäinen yrittäjyyskasvatuslehtori Juha-Matti Turpeinen nimitettiin virkaan 1.1.2009. Kajaanissa jatkettu ja entisestään tiivistetty yhteistyötä yrittäjyyskasvatusopintojen osalta paikallisen AMK:n ja TE-keskuksen kanssa. Juha-Matti Turpeinen koordinoi yhteistyötä.
opetusministeriön yrittäjyyskasvatuksen toimenpideohjelman toteuttaminen	Yleistavoite johon jokainen tiimin jäsen pyrkii omassa työyhteisössään. Pentti Mankinen ja Jaana Seikkula-Leino työskentelevät opetusministeriön yrittäjyyden ohjausryhmässä – toimenkuvaan kuuluvat mm. asiantuntijalausunnot ja ohjausryhmän kokoukset. eNorssi saanut hyvää julkisuutta opetusministeriössä. Jaana Seikkula-Leino ja Pentti Mankinen olivat mukana kirjoittamassa uusia opetusministeriön linjauksia ja suuntaviivoja yrittäjyyskasvatukseen vuosille 2009-2015. Tehtävän kesto marraskuu/2008 – maaliskuu/2009. Raportti luovutettiin opetusministerille 27.3.2009. http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2009/Yrittajyyskasvatuksen_suuntaviivat.html?lang=fi Sivistysvaliokunnan pj:n Raija Vahasalon tapaaminen ja hanketiedottaminen, Helsinki 8.12.2008. Sivistys- ja tiedejaoston jäsenen, kansanedustaja Inkeri Kerolan tapaaminen eduskunnassa 10.3.2009. Yrittäjyyskasvatuksen teemaryhmän ohjelman (5.-6.5.2009) suunnittelu ja vastuuhenkilöiden sitouttaminen, konsultaatiota Mirja Hannulalle, Elinkeinoelämän keskusliitto.
osallistua aktiivisesti Manner-Suomen	Pentti Mankinen on osallistunut Porin Seudun Kehittämiskeskus Oy:n hallinnoiman ”YES-keskustoiminta”-hankkeen ja Lappeenrannan teknillisen

yrittäjyyskasvatuksen ESR-hankkeiden ohjausryhmien työskentelyyn	yliopiston ”Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo” -hankkeen ohjausryhmien aloituskokouksiin syyskuussa 2008. Pentti Mankinen valittiin kummankin hankkeen varapuheenjohtajaksi. Anne Tiikkala on osallistunut NY-hankkeen ohjausryhmän työskentelyyn syksyllä 2008. Jaana Seikkula-Leino työskentelee Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo –hankkeen tutkijana (yrittäjyyskasvatuksen professorina Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa). ESR-hankkeiden ohjausryhmätyöskentely tarjoaa eNorssille luontevan ja loistavan keinon esitellä omaa toimintaa ohjausryhmässä toimiville henkilöille, jotka edustavat varsin vaikuttavia organisaatioita (mm. eri ministeriöiden, lääninhallitusten, koulutusorganisaatioiden ja yritysten edustajia). Harjoittelukoulujen toiminta tulee laajalti tunnetuksi yrittäjyyskasvatuksiin toiminnan myötä. Lisäksi ESR-hankkeet ovat pyytäneet asiantuntijalausuntoja yrittäjyyskasvatuksen toteutukseen ja organisoitumiseen liittyvissä asioissa. Oulun normaalikoulun yrittäjyyskasvatusaktiivit toimivat testaajaopettajina Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo –hankkeessa.
yrittäjyyskasvatukseen liittyvän materiaalin tuottaminen ja kehittäminen eNorssin portaaliin niin ohjatun harjoittelun kuin perus- ja lukio-opetuksen tueksi	Materiaalin päivittämistä ja teknisen toimivuuden varmistamista. Videoclipit joutuu päivittämään kokonaan, vanhojen resoluutio ei vastaa nykyisiä vaatimuksia. Yrittäjyyskasvatuksen käsitteistöä 7-9-luokille. Käsitepeli – julkaistaan keväällä 2009. Uusia tunti- ja jaksosuunnitelmia – julkaistaan keväällä 2009. Toteutus esimerkkejä lisätään sitä mukaan, kun tiimi saa niitä toteutettua omissa kouluissaan (viimeisin Oulun –case). Koko yrittäjyyskasvatuksen sivuston uudelleen organisointi selkeämmäksi kokonaisuudeksi. Englanninkielisen materiaalin tuottaminen.
työryhmän jäsenten tutkimus- ja kehittämistoiminnan tukeminen	Jaana Seikkula-Leino on Suomen johtavia yrittäjyyskasvatuksen tutkijoita, erityisesti opetussuunnitelmien alueella. Anita Haatajan väitöskirja (päätoksenteon opettelua vuorovaikutteisessa oppimisympäristössä) hyvässä vaiheessa. Hänelle myönnettiin Suomen Kulttuurirahaston apuraha. Jyväskylän yliopiston vahva yrittäjyyskasvatuspainotteinen TTS saanee rahoituksen vuosille 2009 – 2012. Turun oppilaitosten yrittäjyyden oppimispolku startannut. http://www.nuoriyrittajyys.fi/content/view/103/136/lang,finnish/ Kajaanissa useita mahdollisuuksia y-kasvatustoiminnan kehittämiseen – ongelmana henkilö- ja aikaresurssien puute. Jaana Seikkula-Leino toimii valtakunnallisten Yrittäjyyskasvatuspäivien

	toteuttajaorganisaatioissa. Hän on tieteellisen toimikunnan jäsen ja vuosina 2008 – 2009 Jaana Seikkula-Leino toimii julkaisutoimikunnan puheenjohtajana. Lisäksi hä on kansainvälisen tutkimusryhmän Lentrec ja kansallisen Lentre varajohtaja (Learning entrepreneurial and enterprising readiness) http://www.lentre.fi Yrittäjyyskasvatuksesta tehdyt pro gradut Kajaanissa – konsultaatioapua: Panu Saarinen Mikko Hakkarainen Krista Leinonen
opettajankouluttajille suunnatun yrittäjyyskasvatuksellisesti orientoituneen Facebook-yhteisön perustaminen	Perustettu lokakuun 2008 alussa (29 jäsentä 20.4.2009). <i>Finnish Entrepreneurship Educators</i> <i>The target of the entrepreneurship section of the FEE is to support the teaching of the thematic entity in teacher education and to offer materials on entrepreneurship education to support the tutored training. The task is to participate in the execution of the entrepreneurship education programme of the Ministry of Education and to make entrepreneurship education a fixed content and way of operation in every teacher training school.</i> <i>Group is open for all teachers and educators.</i>
motivoida harjoittelukoulujen lehtoreiden osallistumista yrittäjyyskasvatuksen arvosanakoulutuksiin	Yleistavoite johon jokainen tiimin jäsen pyrkii omassa työyhteisössään.
oman asiantuntijuuden kehittäminen ja suodattaminen työyhteisöön	Yleistavoite johon jokainen tiimin jäsen pyrkii omassa työyhteisössään. TAT:n koulutuksissa mukana osa tiimiläisistä. Suomen yrittäjien laivaseminaari, 10.-12.3.2009 Helsinki – Tukholma, työryhmän symposium. Koulukohtainen tiedottaminen ohjattujen harjoittelujen alussa.
alueelliseen täydennyskoulutuksen suunnittelu ja toteutus (kouluttajana)	Yrittäjyyskasvatuksen seminaari Rovaniemellä 6.2.2009. CIMO – kansainvälinen opettajavaihtovierailuviikko: Study visit in Turku, 15.-21.3.2009 ”Improving teacher training competences in Entrepreneurship education” Kajaanissa toteutettu laaja kartoitus yrittäjyys- ja teknologiakasvatuksen koko Kainuun maakunnan osalta. Pentti Mankinen oli mukana webropol-lomakkeen suunnittelussa. Juha-Matti Turpeinen haastatteli kartoituksen kohderyhmäläisiä ja toimi kartoitushankkeen johtajana. Selvityksen pohjalta suunnitteilla alueellista täydennyskoulutusta yrittäjyyskasvatuksen osalta. Jaana Seikkula-Leino toimii yrittäjyyskasvatuksen täydennyskouluttajana. Järjestäjänä Lappeenrannan teknillinen yliopisto. ks. http://developmentcentre.lut.fi/koulutukset.asp?kid=703
aloittaa observointiohjelman kehittäminen yrittäjyyskasvatukseen liittyvien opetustaidollisten muuttujien havainnointiin ohjatussa harjoittelussa	Työ jatkuu.

julkaisun kirjoittaminen ja toimittaminen "Yrittäjyyskasvatus ohjatussa harjoittelussa"	Ei aika- ja raharesursseja. Kajaanista täydennetään portaaliin artikkelia "Miten yrittäjyyskasvatus näkyy ohjatussa harjoittelussa?" Jyrki Loiman toimittama julkaisu: Facing the future, 10/2008, sisältää kaksi artikkelia yrittäjyyskasvatuksesta. Jaana Seikkula-Leinolla ovat seuraavat tieteelliset artikkelit (vuoden 2008 julkaisut): Seikkula-Leino, J. 2008. Advancing entrepreneurship education in the Finnish basic education – the prospect of developing local curricula. In A. Fayolle & P. Kyrö (eds.) The Dynamics between Entrepreneurship, Environment and Education. Cheltenham: Edward Elgar. Seikkula-Leino, J. 2008. Does curriculum reform make difference for entrepreneurship education development? In S. Ingle & M. Neuvonen-Rauhala (eds.) Promoting Entrepreneurship by Universities. Series C Articles, reports and other current publications, part 59. The proceedings of the 2nd International FINPIN 2008 Conference, Hämeenlinna, Finland, April 20-22, 2008. Lahti University of Applied Sciences. Tampere: Juvenes Print, 348 – 352. Seikkula-Leino, J. 2008. The development of entrepreneurship education through partnership model. In Kyrö, P., Speer, S. & Braun, G. (eds.) Evaluating, Creating and Experiencing Entrepreneurial and Enterprising Networks. Tampere: Juvenes, 114-132. Seikkula-Leino, J. 2008. Implementing entrepreneurship education through curriculum reform? In ICBS World Conference 22 – 25 June 2008, Halifax, Canada Seikkula-Leino, J. 2008. Miten kumppanuusmalli tukee aikomuksia toteuttaa yrittäjyyskasvatusta [How partnership model supports the intentions to realize entrepreneurship education]? In Yrittäjyyteen kasvamisen prosessi. Yrittäjyyskasvatuksen tutkija- ja toimijatapaaminen [Growing to be an entrepreneur. The Finnish conference of entrepreneurship researchers and actors], 2. – 3. 10. 2008, HSE Pienyrityskeskus, Mikkelä. Kyrö, P., Seikkula-Leino, J. & Mylläri, J. 2008. How cognitive, conative and affective self-regulating abilities interplay in entrepreneurial and enterprising learning? ESU conference 2008 on entrepreneurship, 22 – 26 August 2008, Bodo, Norway. Kyrö, P., Seikkula-Leino, J. & Mylläri, J. 2008. How the dialogue between cognitive, conative and affective constructs in entrepreneurial and enterprising learning process is explicated through concept mapping? 3rd conference on concept mapping 22 – 25 September, Tallinn and Helsinki. Kyrö, P., Mylläri, J. & Seikkula-Leino, J. 2008. Kognitiiviset, affektiiviset ja konatiiviset itsesäätelytaidot yrittäjämäisessä oppimisessä [Cognitive, affective and curative self regulation abilities in entrepreneurial learning]? Yrittäjyyteen kasvamisen prosessi. Yrittäjyyskasvatuksen tutkija- ja toimijatapaaminen [Growing to be an entrepreneur. The Finnish conference of entrepreneurship researchers and actors], 2. – 3. 10. 2008, HSE Pienyrityskeskus, Mikkelä. Kyrö, P., Seikkula-Leino, J. & Mylläri, J. 2008. Meta processes of entrepreneurial and enterprising learning - the dialogue between cognitive, conative and affective constructs. 15th Nordic conference on small business research 21 - 23 May 2008, Tallinn, Estonia. Kyrö, P., Mylläri, J. & Seikkula-Leino, J. 2008. Kognitiiviset, affektiiviset ja konatiiviset ulottuvuudet ja niihin liittyvät metavalmiudet yrittäjämäisessä oppimisessä. Liiketaloudellinen aikakauskirja [The Finnish journal of business] 3, 269 – 296. Seikkula-Leino, J. & Kyrö, P. 2008. Learning Entrepreneurial and enterprising readiness. In S. Ingle & M. Neuvonen-Rauhala (eds.) Promoting Entrepreneurship by Universities. Series C Articles, reports and other current publications, part 59. The proceedings of the 2nd International FINPIN 2008 Conference, Hämeenlinna, Finland, April 20-22, 2008. Lahti University of Applied Sciences. Tampere: Juvenes Print, 105 -108. <i>Lisäksi Seikkula-Leino on mukana toimittamassa teosta: S. Kansikas, P. Kyrö, T. Römer-Paakkanen & J. Seikkula-Leino. tulossa 2009. Yrittäjyyteen kasvaminen ja yrittäjämäinen oppimisympäristö – kirjan aihe. Jyväskylän yliopisto, taloustieteiden tiedekunta.</i>
suomalaisen opettajankoulutuksen yrittäjyyskasvatusosaamisen tiedottaminen	Toteutettu ja toteutetaan seminaareissa, konferensseissa, kouluilla vieraileville ryhmille ja portaalin välityksellä. Jaana Seikkula-Leino. ICBS World Conference 22 – 25 June 2008, Halifax, Canada

	Jaana Seikkula-Leino. ESU conference 2008 on entrepreneurship, 22 – 26 August 2008, Bodo, Norway. Anne Tiikkala, The Ninth International Partnership Conference September 1-5, 2008 Helsinki, Finland and Stockholm, Sweden. Anita Haataja, Jaana Seikkula-Leino & Juha Turpeinen; Yrittäjyyskasvatuksen tutkija- ja toimijatapaaminen, 2.-3.10.2008, HSE Pienyrityskeskus, Mikkeli. Juha Turpeinen; Korkeakoulupohjainen yrittäjyys –seminaari 3.12.2008 Helsinki Pentti Mankinen, Jaana Seikkula-Leino & Juha Turpeinen; Yrittäjyys -menestyksen kivijalka –konferenssi, Seinäjoki 15.-16.1.2009. (Sedu, OPH ja SY). Jaana Seikkula-Leino. EFMD 2009 Entrepreneurship Conference 26-27 February, EAE - Institución Superior de Formación Universitaria S.L., Barcelona, Spain. Pentti Mankinen, Jaana Seikkula-Leino, Juha Turpeinen, Anne Tiikkala, Anu Waltari, Katrimaija Itälä-Lehtinen ja Jukka Jokinen; Yrittäjyyskasvatuksen seminaari, 10.-12.3.2009, Suomen Yrittäjät ja Opetusministeriö. Juha Turpeinen; OPETTAJANKOULUTUS JA TYÖELÄMÄ KUMPPANEINA - opettajankoulutuksen yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen foorumi 5.-6.5.2009 (Foorumin järjestää yhteistyöverkosto, johon kuuluvat Suomen Kasvatustieteellinen seura, opetusministeriö, Opetushallitus, työ- ja elinkeinoministeriö/Työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelma, Suomen Kuntaliitto, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Yksityisen Opetusalan Liitto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Teknologiateollisuus, Kemianteollisuus, Suomen Kaupan Liitto ja Taloudellinen Tiedotustoimisto.) Anita Haataja, Entrepreneurial readiness in the learner oriented interaction in different learning environments, ISATT-conference Rovaniemi 6/2009.
opettajankoulutusyksiköiden yrittäjyyskasvatuksen opintosuunnitelmien kehittäminen ja toteutus yrittäjyyskasvatuksen osalta	Aihe on ollut useasti esillä seminaari- ja konferenssiesityksissä kuluneen lukuvuoden aikana (kts. ed.). YES-hanke suunnittelee yrittäjyyskasvatuksen roadshow'ta jokaiseen opettajankoulutusyksikköön. Alustavasti Olli Luukkainen ja pMan mukana kiertueella. Pentti Mankinen ja Jaana Seikkula-Leino ovat toimineet aktiivisesti opetusministeriön yrittäjyyden ohjausryhmässä aihealueen osalta. Oulussa pidettiin 1,5 op:n valinnaiskurssi opetusharjoittelijoille. Kurssin aikana perehdyttiin yrittäjyyteen ja yrittäjyyskasvatukseen sekä suunniteltiin ja toteutettiin yrittäjyysseemapäivä yhdeksäsluokkalaisille. Perusidea on sama, joka näkyy enorssin y-sivuilla olevasta viimevuotisesta raportista, mutta auskultantit ovat vielä tiukemmin mukana. Kurssin toteutumista tukevat Sampo-Pankki, yhteistyökuviona TAT ja yrittäjiä.
yrittäjyyskasvatuksen opintojakson suunnittelu opettajankoulutusyksiköille	Ei resursseja suunnitteluun. Kajaanissa kehitetään olemassa olevaa opintojaksoa. Keväällä 2009 36 opiskelijaa suorittaa yrittäjyyskasvatuksen opinnot. Tuotokset tulevat eNorssin

	tietoon.
aihealueen opetus- ja hankesuunnitelmien konsultointi	Yleistavoite johon jokainen tiimin jäsen pyrkii omassa työyhteisössään. Opetushallituksen yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelmien arviointityön konsultaatiota Hannele Louekoskelle (10/2008). Yrittäjyysluokkien konsultointia Itä-Uusimaa & Kajaani. Mielenkiintoisia yhteistyötahoja: Establishment of Baltic Sea Region - Development schools and Development net? (acronym: DeSDeN) MILEARN – CANADA http://milearn.com/category/entrepreneurship/

3. Tulevaisuuteen jäävät haasteet:

Yrittäjyyskasvatustyöryhmä organisoituu tulevaisuudessa eNorssi-brändin alle hyödyntäen portraalia julkaisualustana. Jatkossa toiminta lähtee kunkin opettajan ja yksikön omista tarpeista lähtien ilman eNorssi-hankkeen rahallista tukea. Toimijat pyrkivät hyödyntämään olemassa olevia resursseja kuten yrittäjyyskasvatuksen ESR-hankkeita, Suomen Yrittäjien/TAT:n ja muiden organisaatioiden tarjoamia seminaareja ja koulutuksia. Työryhmän henkilöitä toimii jatkossa useissa vastuullisissa tehtävissä yrittäjyyskasvatukseen liittyen.

4. Muuta: